

С Т А Н О В И Щ Е

О Т

**Доц. д-р ДОНКА ЙОТОВА ИВАНОВА
(ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ – БЛАГОЕВГРАД)**

ОТНОСНО:

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор на науките“**

- **професионално направление:**

3.7. „Администрация и управление“,

- **докторска програма:**

„Организация и управление извън сферата на материалното производство“

АВТОР НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:

Мирослав Ченковски, PhD.

ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД:

**ЭКОНОМИЧЕСКИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ОБУСЛОВЛЕННОСТИ
ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ ПОЛЬСКИХ КУРОРТОВ
(„ИКОНОМИЧЕСКО-ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ УСЛОВИЯ НА
ФУНКЦИОНИРАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ПОЛСКИТЕ ЗДРАВНО
ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ КУРОРТИ“)**

- **Основание за представяне на становището:**

участие в състава на научното жури по защита на дисертация за присъждане на научна степен „доктор на науките“, съгласно заповед №388 от 13.04.2017 година на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“

1. МАКРОРАМКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд **„Икономически и организационни условия за функциониране и развитие на полските курорти“** е в обем 272 стандартни страници, които включват:

- Основен текст – 234 стандартни страници;
- Изводи и препоръки – 25 стандартни страници
- Списък на използваната литература (общо 164 източника – защото на позиции 15 и 17 е една и съща публикация), в логическа последователност: на кирилица - 157 заглавия и на латиница-7 заглавия (общо 11 страници);

Предложената за оценяване разработка е комплектувана и с Автореферат, в размер на 52 стандартни страници. В структурно и съдържателно отношение, авторефератът отговаря напълно на логиката на дисертационната конструкция. и дава ясна представа за естеството на изследваната проблематика.

2. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ

Съдържанието на разработката относно докторската дисертация е изградено върху стабилна методологическа база и е съобразено с всички, произтичащи от това, методически изисквания за структуриране и интерпретиране на разглежданите проблеми. В докторската дисертация са на лице следните елементи:

 основен текст, включващ:

- увод;
- теоретична част с акцент върху две проблемни групи. Първата е свързана с правните и организационни аспекти на функционирането на курортите в Полша (*глава първа*), а другата – с организационно-икономическите аспекти на усвояването на курортните ресурси в страната (*глава втора*);
- аналитична част, свързана с конкретиката на управлението на курортните райони в Полша- *глава трета*;
- формулиране и реализирането на стратегиите за развитие на полските курорти (на примера на курортните райони Криница-Здруй и Мушина-Здруй - *глава четвърта*;
- Заключение.

 допълваща информация:

- списък на използваната литература и на други източници.

3. ОСНОВАНИЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Крайната оценка за разработената докторска дисертация се аргументира от качеството на следните компоненти:

3.1. МЕТОДОЛОГИЧЕСКА КОНСТРУКЦИЯ

3.1.1. Актуалност на изследването

Произтича от обективния характер на процесите на развитие, които се наблюдават в границите на различните обособени курортни райони. Ясно е подчертано, че курортният туризъм е един от най-лесно идентифицируеми полски брендови продукти, популярни не само на вътрешните, но и на международните туристически пазари. Респективно, анализирани в дисертационния труд проблеми, свързани със курортния туризъм (особено в контекста на тяхната динамичност и поливалентност), са с научна и практическа значимост, защото влияят не само за постигането на социално-икономическа стабилност и просперитет в регионите, развиващи тази форма на туризъм в Полша, но съдействат и за решаване на конкретни проблеми, свързани с поддържането и подобряването на здравния статус на потребителите на туристическия продукт

3.1.2. Цел и задачи на изследването

Формулирани са коректно. Основният акцент е да се даде отговор на въпросите:

- естеството на икономическите решения и на регламентите, които биха стимулирали ефективното функциониране на полските курорти, в условия на силна

конкуренция на европейския пазар на туристически и курортни услуги;

- идентифициране на факторите, стимулиращи конкурентоспособността и качеството на предлаганите в Полша туристически курортните услуги.

3.1.3. Обект и предмет на изследването

ясно разграничени, но логически допълващи се формулировки на изследователския:

- **обект** - икономическите и организационни решения, усъвършенстващи функционирането на полските курорти, в съчетание с операционно-организационните способности в областта на стратегическото планиране и управление на курортите;
- **предмет** - оценка на възможностите по приспособяване към динамиката на пазарните изменения, настъпващи в сферата на функционирането на курортите в Полша.

3.1.4. Основна изследователска хипотеза

Съществуват ефективни икономически инструменти и правно регулиране, стимулиращи функционирането и развитието на полските курорти, в условията на силна конкуренция на европейския пазар на туристически и курортни услуги.

3.1.5. Информационно осигуряване на анализа

Включва представителна извадка от монографии, студии, статии, доклади на полски и чуждестранни автори; методологически и методически материали, нормативни актове и доклади на специалисти и институции - полски и чужди), са сериозно основание за доказване на основната изследователска теза както и за аргументиране на полемиката, която докторантът задочно води с вече изразените становища, относно проблемите на курортния туризъм.

3.1.6. Подход и методи на изследване

Комплексният характер и целта на изследването изискват интегрирано използване на съвкупност от подходи и методи, респективно адекватни на обема и на качеството на използваната за изпълнението на разработката информационна база. Възприетият **алгоритъм**, за решаване на изследователските проблеми и верифицирането на изследователската хипотеза, включва три етапа: *встъпителен (начален), основен и заключителен.*

Напълно логично е и възприетото от автора съчетаване на традиционни методи за анализ и оценка на изследвания обект (*индукция; аналитически и синтетически; сравнителен анализ; функционален анализ; метод за изследване в динамична посока; статистически анализ.*

3.2. ТЕОРЕТИЧНИ ОБОСНОВКИ

Мултидисциплинарният характер на обекта на изследването обективно налага едно доста обстоятелствено теоретично аргументиране. Сложността, в случая, е в резултат на факта, че пресечните точки между правните, икономическите и организационните компоненти, маркиращи пространството на курортното дело (като цяло) и в частност - в Полша, налагат съчетаването на относителната автономност при интерпретирането на отделните категории и понятия с необходимостта от тяхното логическо обединяване. И всичко това - обяснимо “ограничено“ от действащата нормативна уредба и институционалните аспекти в границите на Полша. Още повече, че в случая се преплитат икономическите и социалните (най-вече здравните) аспекти на курортната дейност. **Въпреки сложността на съвместяването им, авторът умело поддържа баланса между тях, като акцентът върху констатациите не е еднозначен по сила, но винаги в контекста на поставената цел и задачи на изследването.**

3.3. АНАЛИТИЧНИ УМЕНИЯ

Обективната многопрофилност на проблема за правните, икономическите и организационните аспекти на курортния туризъм е реално изпитание за извеждането на аргументиращи докторската теза анализи. Аналитичният преход от общите към частните проблеми, съчетаването на вече наложили се

становища с конкретиката на изследователските резултати, предполага не само добри познания за технотията на анализа, но и задълбочено познаване спецификата на изследвания обект. В конкретния случай е на лице не само умение **за тяхното обосновано и убедително съвместяване (и то в една твърде комплицирана среда), но и за формулиране на собствени и независими изводи и препоръки.**

3.4. ИЗВОДИ И ПРИНОСНИ МОМЕНТИ

Формулираните, в резултат на анализа изводи, следват логиката на изложението по структурните раздели. Въз основа на научно-издържан анализ на публикациите и на другите информационни източници в областта на курортното дело, както и на база резултатите от проведеното самостоятелно изследване на проблема, аргументирано са осмислени и систематизирани съществуващи проблеми и решения. Същевременно, изведените в заключението констатации не са повторение на вече формулираните (по раздели) обобщаващи констатации (в резултат на конкретни разсъждения).

Позицията на докторанта, изразена под формата на препоръки, са адресирани главно към мениджмънта на курортния туризъм (в разглежданите курортни райони) и към институциите, които имат пряко влияние върху развитието на този туризъм). Те имат не само изследователска стойност, но и

конкретна практическа насоченост и могат успешно да се апробират в реална среда.

Като цяло, за оценка е представен един завършен изследователски продукт, в който се съдържат елементи с научно-приложен принос. Написаното създава една позитивна нагласа към вложеното от дисертанта усилие при изследването. Предвид това, предлагам на уважаемите членове на Научното жури да оценят достойнствата на докторската разработка на д-р Мирослав Ченковски и да гласуват **ЗА** присъждане на научната степен „доктор на науките“. **Това мнение поддържам и аз!**

София
03.05.2017

Подпис:
(Доц. д-р Д. Иванова)